

ANALÝZA

12. 1. 2016

Vývoj indexů spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí a v roce 2015

Ve 4. čtvrtletí 2015 klesly spotřebitelské ceny proti 3. čtvrtletí 2015 o 0,5 %. V meziročním srovnání vzrostly spotřebitelské ceny ve 4. čtvrtletí 2015 o 0,1 %, což je o 0,3 procentního bodu méně než ve 3. čtvrtletí 2015.

Mezičtvrtletní pokles spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí ovlivnilo snížení cen ve většině oddílů spotřebního koše, z toho nejvíce v oddíle doprava a v oddíle rekreace a kultura. V oddíle doprava se na tomto vývoji podílely hlavně ceny pohonných hmot, které klesly o 8,0 %. V oddíle rekreace a kultura se snížily především ceny dovolených s komplexními službami o 10,4 % v důsledku skončení hlavní rekreační sezóny. V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje klesly zejména ceny výrobků zařazených ve skupině mléko, sýry, vejce o 3,5 %, ceny ovoce o 2,5 %, olejů a tuků o 2,9 %, cukru o 8,9 %. V oddíle alkoholické nápoje a tabák se snížily ceny alkoholických nápojů o 1,0 %. Protisměrně, tj. na růst cen, působilo především zvýšení cen v oddíle odívání a obuv, kde ceny oděvů vzrostly o 4,8 % a obuvi o 7,5 % v důsledku vyšších cen nových sezónních modelů nabízených na trhu zejména v říjnu. Průměrná meziměsíční změna úhrnného indexu spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí 2015 byla stejně jako ve 3. čtvrtletí -0,2 %.

Indexy spotřebitelských cen (předchozí čtvrtletí = 100)

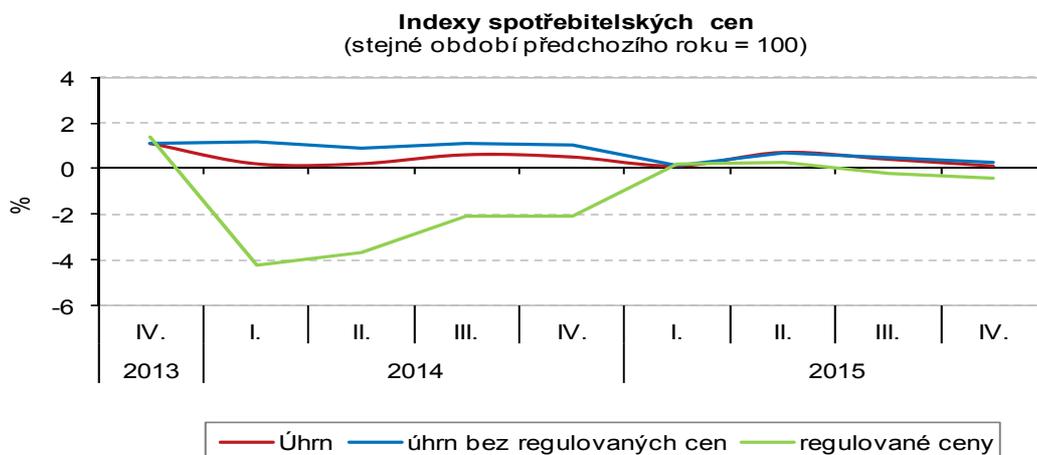
ODDÍL	2014	2015			
	4. čtvrtletí	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí
ÚHRN	99,8	100,1	100,6	99,8	99,5
Potraviny a nealkoholické nápoje	99,8	100,8	100,5	98,0	99,1
Alkoholické nápoje a tabák	99,9	103,6	101,4	100,2	99,3
Odívání a obuv	105,0	96,6	104,0	97,3	105,3
Bydlení, voda, energie, paliva	100,1	100,4	100,2	100,1	100,2
Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	99,8	100,5	100,5	99,4	99,7
Zdraví	100,1	90,9	101,5	100,6	99,5
Doprava	98,6	95,6	101,9	100,1	97,7
Pošty a telekomunikace	99,5	100,2	99,6	99,6	99,9
Rekreace a kultura	97,2	101,7	99,9	102,9	97,8
Vzdělávání	100,5	100,2	100,0	100,4	100,7
Stravování a ubytování	100,1	100,4	100,5	100,5	99,9
Ostatní zboží a služby	100,3	100,9	100,2	99,8	100,0

Oddělení informačních služeb – ústředí

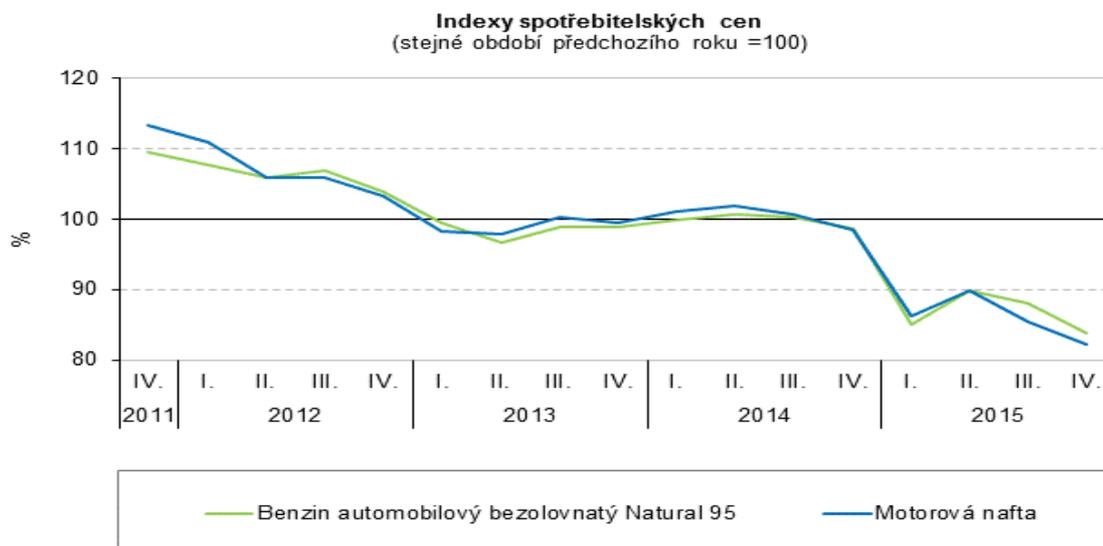
Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

Meziodobně vzrostly spotřebitelské ceny ve **4. čtvrtletí 2015** proti 4. čtvrtletí 2014 o 0,1 %, tedy o 0,3 procentního bodu méně než ve 3. čtvrtletí 2015. Tento vývoj ovlivnilo jednak zesílení poklesu cen zejména v oddíle doprava a oddíle potraviny a nealkoholické nápoje, jednak zpomalení cenového růstu v oddílech alkoholické nápoje a tabák, ostatní zboží a služby. Na růst cenové hladiny působilo hlavně mírné zrychlení mezdobního růstu cen v oddílech rekreace a kultura, odívání a obuv. Změny ve vývoji cen ve 4. čtvrtletí 2015 se promítly ve zpomalení růstu tržních cen na 0,3 % z 0,5 % ve 3. čtvrtletí a v prohloubení poklesu regulovaných cen na -0,4 % z -0,2 % ve 3. čtvrtletí.

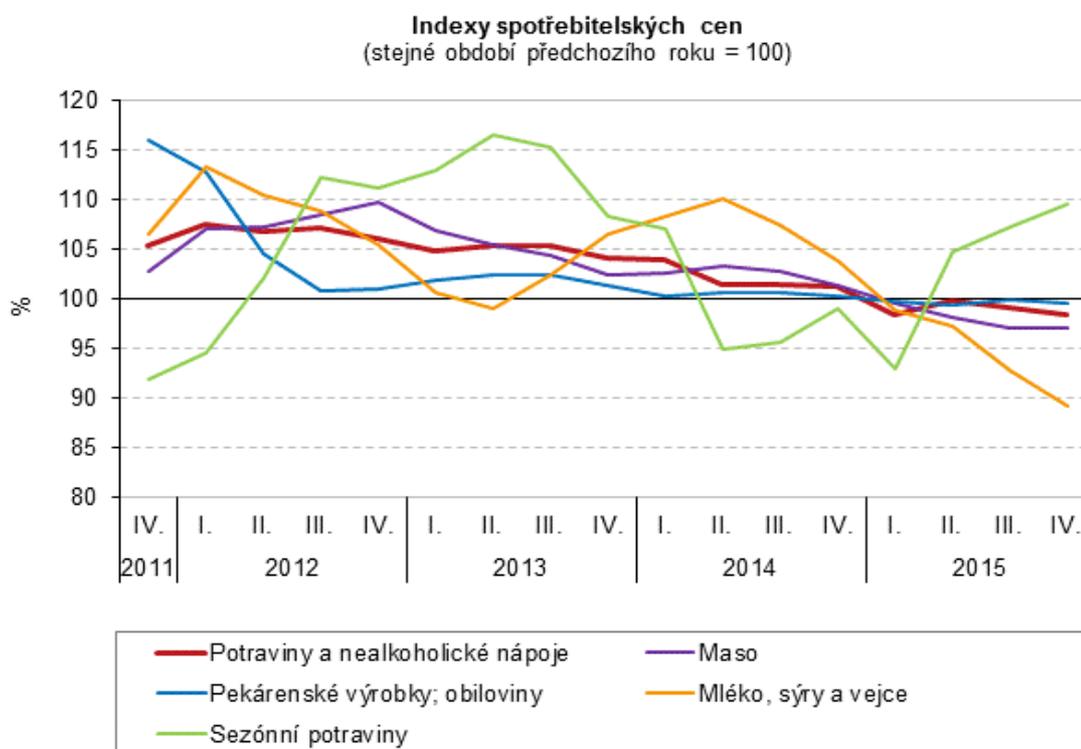
V oddíle **doprava** pokračoval meziodobní pokles cen započatý v 1. čtvrtletí 2015. Důvodem byl vývoj cen pohonných hmot, které od prosince 2014 soustavně meziodobně klesaly. Tento pokles se dostal v únoru 2015 na hodnotu -17,1 %, v dalších měsících se zmírňoval, avšak v říjnu a listopadu dosáhl letošního maxima (-17,2 %, resp. -17,6 %).

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

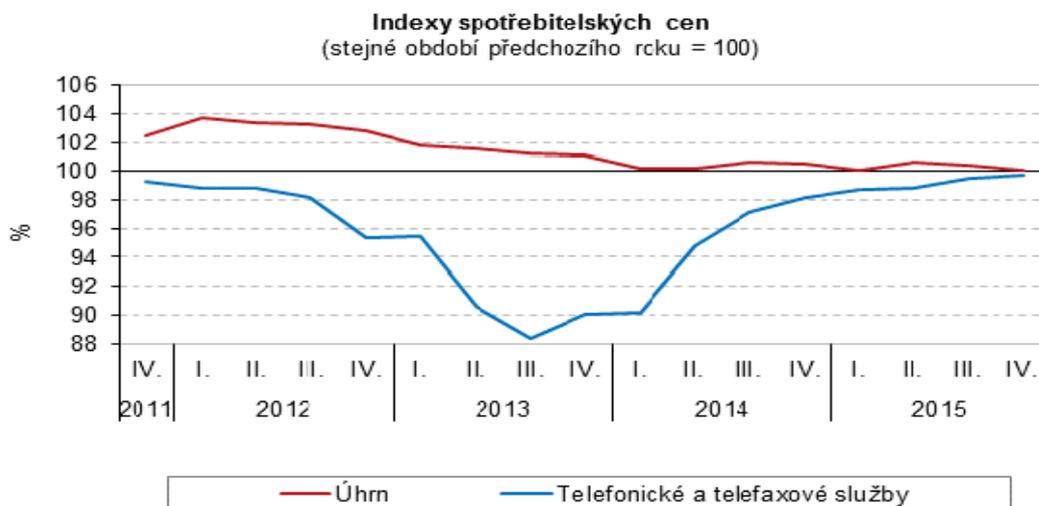
Na snižování cenové hladiny působily ceny v oddíle **potravin a nealkoholické nápoje**, které byly ve všech čtvrtletích roku 2015 nižší než v roce 2014. Ve 4. čtvrtletí tento vývoj ovlivnil zejména propad cen ve skupině mléko, sýry, vejce o 10,8 %, z toho ceny mléka klesly o 16,1 %, sýrů o 12,3 %, jogurtů o 8,1 %. U většiny dalších základních potravin s výjimkou ovoce a zeleniny pokračoval ve 4. čtvrtletí, často i s větší intenzitou, meziroční pokles cen. Ceny chleba klesly o 3,8 %, mouky o 12,5 %, masa o 2,9 %, másla o 8,1 %, cukru o 19,3 %. Naopak ceny ovoce vzrostly o 4,6 % a zeleniny o 16,7 %, z toho ceny brambor o 65,8 %.

V oddíle **zdraví** došlo od ledna 2015 ke zrušení regulačních poplatků za návštěvu lékaře a výdej léků na recept v lékárně, což se promítlo v prohloubení poklesu cen v tomto oddíle, který ve 4. čtvrtletí činil -7,6 %.

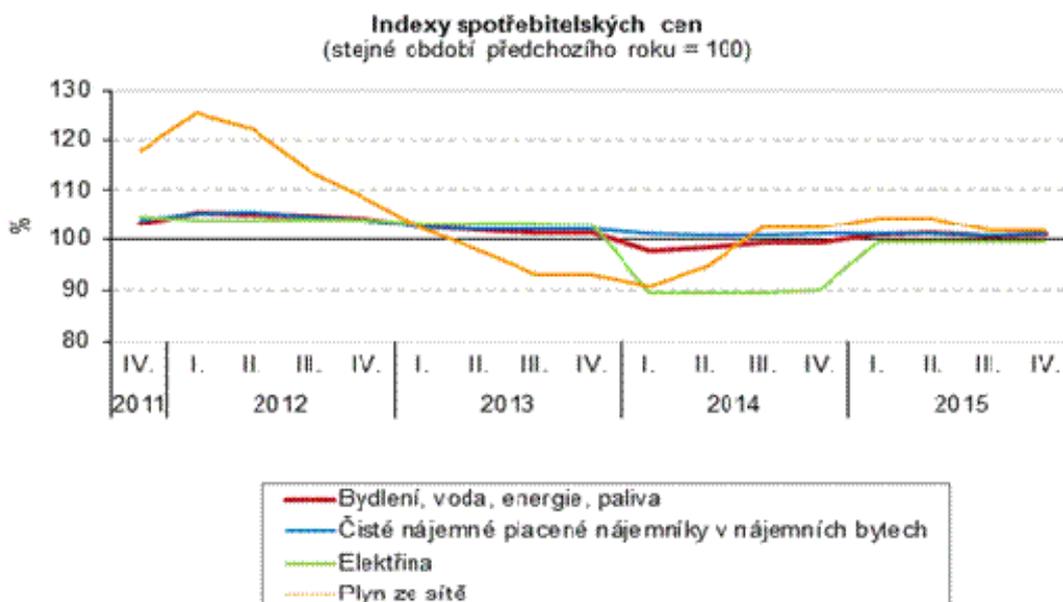
Dlouhodobý pokles cen pokračoval v oddíle **pošty a telekomunikace**, který se v letošním roce zmínil. Důvodem bylo snižování poklesu cen telefonických a telefaxových služeb započaté v polovině roku 2013, které se projevilo poklesem jejich cen ve 4. čtvrtletí 2015 pouze o 0,3 %. Ceny poštovních služeb byly vyšší o 6,8 %.

ANALÝZA

Na zvyšování cenové hladiny působily ve 4. čtvrtletí, i přes zpomalení jejich růstu, podobně jako v předcházejících čtvrtletích hlavně ceny tabákových výrobků v oddíle **alkoholické nápoje a tabák**, které vzrostly o 7,3 % především vlivem zvýšení spotřební daně od prosince 2014.

V oddíle **bydlení** zůstaly ceny téměř na úrovni 3. čtvrtletí. Čisté nájemné vzrostlo o 1,1 %, vodné o 3,4 %, stočné o 2,8 %, ceny zemního plynu o 1,7 %, tepla o 2,3 %. Ceny elektřiny byly nižší o 0,6 %.

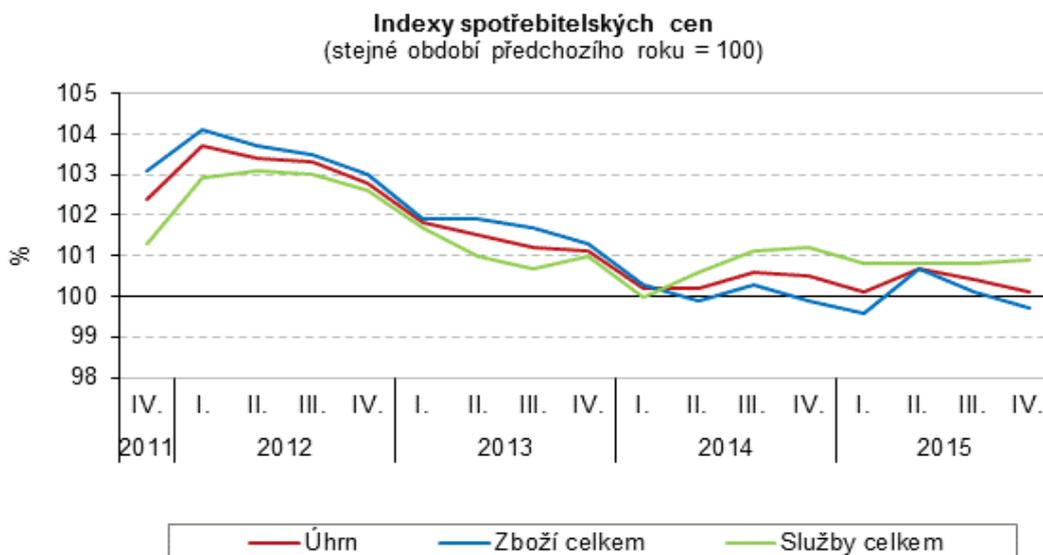
ANALÝZA

Mírné zpomalení cenového růstu v oddíle **ostatní zboží a služby** způsobilo snížení cen drogistického zboží pro osobní hygienu o 0,4 % (ve 3. čtvrtletí růst o 0,3 %) a zmírnění růstu cen finančních služeb na 2,0 % (ve 3. čtvrtletí růst o 4,7 %).

Ke zrychlení růstu cen došlo ve 4. čtvrtletí v oddíle **odívání a obuv** v důsledku zvýšení cen oděvů na 1,8 % z 0,3 % ve 3. čtvrtletí. Naopak růst cen obuvi zpomalil na 6,1 % z 9,5 % ve 3. čtvrtletí.

V oddíle **rekreace a kultura** způsobilo zrychlení cenového růstu zejména zvýšení cen dovolených s komplexními službami o 7,2 % (ve 3. čtvrtletí o 6,6 %). Současně se snížil dlouhodobý pokles cen zařízení pro příjem, záznam a reprodukci obrazu a zvuku (na 4,6 % ze 7,8 % ve 3. čtvrtletí).

Výše uvedené pohyby spotřebitelských cen se projevily v poklesu cen **zboží úhrnem** o 0,3 % (ve 3. čtvrtletí 2015 růst o 0,1 %), ceny **služeb** vzrostly o 0,9 % (ve 3. čtvrtletí o 0,8 %).

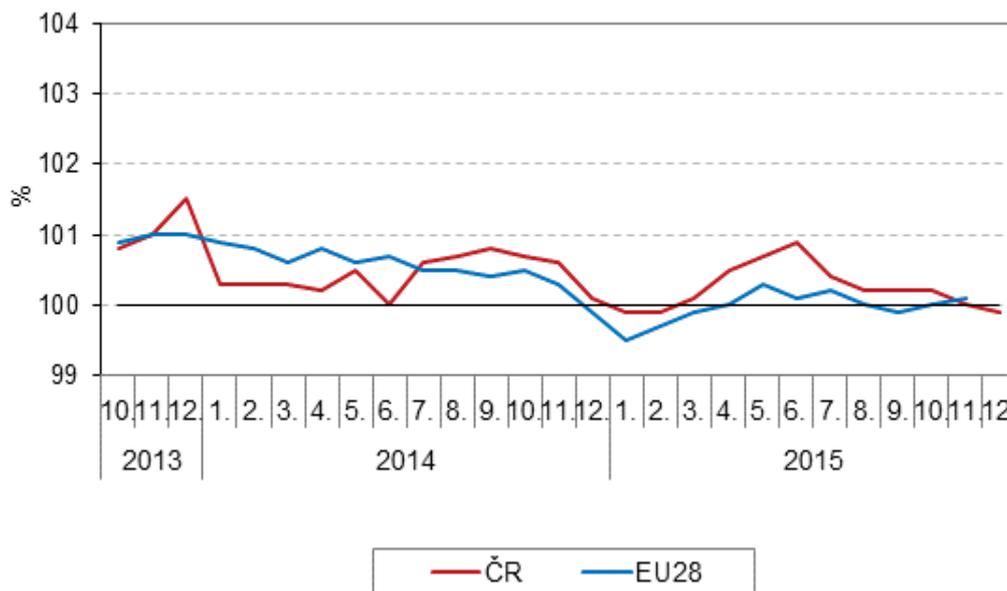
Harmonizovaný index spotřebitelských cen v zóně EU28

Meziroční změna harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP) 28 členských zemí EU byla podle údajů Eurostatu v říjnu 0,0 % a v listopadu 0,1 %. V ČR byly meziroční hodnoty HICP v těchto měsících 0,2 % a 0,0 %. Podle předběžných výpočtů klesl v prosinci HICP v ČR meziročně o 0,1 %. Z níže uvedeného grafu je zřejmé, že vývoj inflace byl v ČR i EU obdobný. V posledních dvou letech došlo k postupnému snižování meziroční inflace s tím, že hodnoty HICP v ČR zaznamenaly v roce 2014 ve srovnání s hodnotami HICP EU28 oboustranné výkyvy. V první polovině roku 2014 přírůstek HICP v ČR klesal výrazněji než přírůstek HICP EU28, v druhé polovině roku se tento trend změnil. Přírůstek HICP v ČR se zvýšil a kopíroval hodnoty EU28, což pokračovalo i v roce 2015. V jednotlivých měsících roku 2015 zaznamenala

ANALÝZA

řada zemí EU meziroční pokles HICP. V listopadu se tento vývoj týkal dvanácti zemí s poklesem v rozmezí od -0,1 % do -1,5 %.

Harmonizované indexy spotřebitelských cen
(stejně období předchozího roku = 100)

Průměrná míra inflace v roce 2015 dosáhla 0,3 %, což je o 0,1 procentního bodu méně než v roce 2014 a nejméně od roku 2003. Nízký meziroční růst zaznamenaly spotřebitelské ceny v 1. a 4. čtvrtletí 2015 (shodně o 0,1 %), ve 2. a 3. čtvrtletí nastalo jeho mírné zrychlení (0,7 %, resp. 0,4 %). Vývoj inflace v roce 2015 ovlivnil zejména výrazný pokles cen pohonných hmot v oddíle doprava, dále pokles cen potravin a nealkoholických nápojů a zrušení regulačních poplatků při výdeji léků na recept a poplatků při návštěvě lékaře a stomatology v oddíle zdraví. Od ledna 2015 byla u vybraných výrobků zavedena druhá snížená sazba DPH ve výši 10 %. Teoretický dopad nižší DPH na úhrnný meziměsíční přírůstek indexu spotřebitelských cen v lednu činil podle propočtu ČSÚ -0,07 procentního bodu.

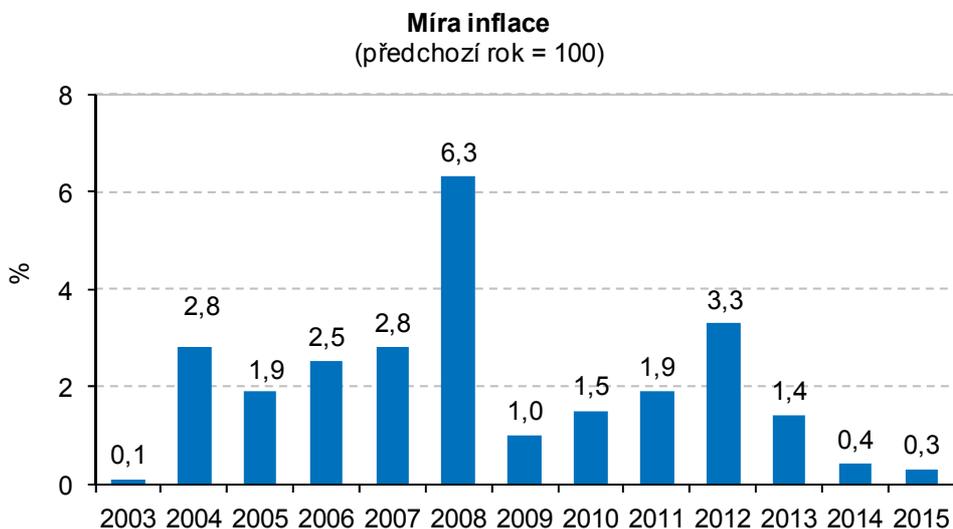
Protichůdně, tj. na růst cenové hladiny, působilo zvýšení cen tabákových výrobků, dále zvýšení cen v oddílech bydlení, odívání a obuv, rekreace a kultura, stravování a ubytování, ostatní zboží a služby.

Vývoj cen v jednotlivých oddílech spotřebního koše se projevil zvýšením cen služeb o 0,8 %, zatímco ceny zboží se nezměnily.

Podíl jednotlivých oddílů spotřebního koše na celkové úrovni cenové hladiny v roce 2015 ilustruje rozklad úhrnného přírůstku indexu spotřebitelských cen.

Oddělení informačních služeb – ústředí

ANALÝZA

Rozklad meziroční změny indexu spotřebitelských cen v roce 2015
v procentních bodech

ODDÍL	
ÚHRN	0,3
Potraviny a nealkoholické nápoje	-0,2
Alkoholické nápoje a tabák	0,4
Odívání a obuv	0,1
Bydlení, voda, energie, paliva	0,3
Bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	0,0
Zdraví	-0,2
Doprava	-0,4
Pošty a telekomunikace	0,0
Rekreace a kultura	0,1
Vzdělávání	0,0
Stravování a ubytování	0,1
Ostatní zboží a služby	0,1

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz

ANALÝZA

V roce 2015 klesly ceny v oddíle **potraviny a nealkoholické nápoje** o 1,1 %, což byl první pokles cen v tomto oddíle od roku 2009. V následujících pěti letech se ceny potravin, i když v různé míře, podílely na zvyšování inflace. Pokles cen nastal téměř u všech hlavních klasifikačních tříd potravinářských výrobků. Největší vliv měl pokles cen ve skupině zahrnující mléko, sýry, vejce, který dosáhl -5,5 %. Vyšší než loni byly zejména ceny ovoce o 2,2 %, zeleniny o 4,5 %.

Výrazné snížení cen v oddíle **doprava** ovlivnily pohonné hmoty, jejichž ceny zaznamenaly ve všech měsících roku 2015 meziroční pokles, který v průměru za rok 2015 činil 13,5 %. Tím se ceny pohonných hmot v prosinci 2015 přiblížily k cenové úrovni prosince 2009.

Na snižování cenové hladiny působily i ceny v oddíle **pošty a telekomunikace** v důsledku snížení cen telefonických a telefaxových služeb o 0,8 %. Naopak ceny poštovních služeb byly vyšší o 7,6 %.

Největší vliv na růst cenové hladiny v roce 2015 měly ceny v oddíle **alkoholické nápoje a tabák** v důsledku zvýšení cen tabákových výrobků (i vlivem zvýšení spotřební daně od prosince 2014) o 7,6 %. Ceny lihovin se zvýšily o 3,4 %, piva o 0,6 % a ceny vína klesly o 1,5 %.

Na zvyšování meziročního cenového růstu působily i ceny v oddíle **bydlení**. U jednotlivých položek zde obsažených nedošlo sice k výraznému cenovému výkyvu, ale jejich celkový vliv byl díky jejich váze ve spotřebním koši významný. Ceny zemního plynu se zvýšily o 3,1 %, čistého nájemného o 1,1 %, vodného o 3,4 %, stočného o 2,8 %, tepla a teplé vody o 1,9 %. Ceny elektřiny klesly o 0,4 %.

V oddíle **odívání a obuv** byl cenový růst o 3,4 % způsoben zvýšením cen obuvi o 8,4 % a cen oděvů o 1,6 %.

V oddíle **rekreace a kultura** se zvýšily zejména ceny dovolených s komplexními službami o 6,2 %.

Zvýšily se i ceny v oddíle **stravování a ubytování** vlivem vyšších cen stravovacích služeb o 1,6 %. Ceny ubytovacích služeb vzrostly o 0,4 %.

Oddíl **ostatní zboží a služby** zahrnuje různorodé položky, ze kterých se zvýšily zejména ceny kosmetického zboží o 1,1 %, pojištění o 2,3 % a finančních služeb o 5,1 %.

ANALÝZA
Indexy spotřebitelských cen ve 4. čtvrtletí 2015 a v roce 2015

COICOP	Oddíl	Stálé váhy roku 2012 v ‰	2014	2015								
			stejně období předchozího roku = 100									
			4.čtvrtletí	1.čtvrtletí	2.čtvrtletí	3.čtvrtletí	říjen	listopad	prosinec	4.čtvrtletí	rok	
0	Úhrn	1000,0	100,5	100,1	100,7	100,4	100,2	100,1	100,1	100,1	100,1	100,3
	v tom :											
01	potraviny a nealkoholické nápoje	170,8	101,2	98,4	99,9	99,1	99,1	98,6	97,4	98,4	98,4	98,9
	z toho:											
01.11	pekárenské výrobky; obiloviny	27,2	100,3	99,7	99,4	100,0	100,7	99,1	98,8	99,5	99,5	99,7
01.12	maso	40,6	101,3	99,6	98,2	97,0	96,8	97,1	97,4	97,1	97,1	98,0
02	alkoholické nápoje, tabák	95,0	101,4	103,4	105,4	105,2	104,9	104,8	104,4	104,7	104,7	104,7
03	odívání a obuv	32,9	103,6	104,5	103,5	102,6	103,0	102,9	102,7	102,9	102,9	103,4
04	bydlení, voda, energie, paliva	265,6	99,4	101,1	101,2	100,8	100,8	101,0	101,0	100,9	100,9	101,0
	z toho:											
04.111	čisté nájemné placené nájemníky v nájemních bytech	36,2	101,1	101,1	101,5	100,7	100,9	101,1	101,3	101,1	101,1	101,1
04.511	elektrina	47,4	90,0	99,7	99,7	99,6	99,4	99,4	99,4	99,4	99,4	99,6
04.521	zemní plyn	29,3	102,4	104,5	104,5	101,7	101,7	101,7	101,7	101,7	101,7	103,1
05	bytové vybavení, zařízení domácnosti, opravy	61,1	99,9	99,9	100,2	100,2	100,1	99,8	100,4	100,1	100,1	100,1
06	zdraví	23,8	99,5	93,4	93,2	92,9	92,5	92,4	92,2	92,4	92,4	92,9
07	doprava	101,3	100,0	95,1	96,7	96,2	94,9	95,0	95,9	95,3	95,3	95,8
	z toho:											
07.221	pohonné hmoty	36,1	98,8	85,4	89,8	87,4	82,8	82,4	84,9	83,4	83,4	86,5
08	pošty a telekomunikace	30,6	97,4	97,9	98,1	99,0	99,3	99,5	99,4	99,4	99,4	98,6
09	rekreace a kultura	87,6	99,9	100,8	101,0	101,7	102,1	101,7	102,9	102,2	102,2	101,4
	z toho:											
09.60	dovolená s komplexními službami	19,1	103,5	105,4	105,6	106,6	107,4	107,3	106,8	107,2	107,2	106,2
10	vzdělávání	7,4	101,3	101,2	101,1	101,1	101,3	101,2	101,3	101,3	101,3	101,2
11	stravování a ubytování	55,6	101,7	101,7	101,6	101,4	101,4	101,3	101,2	101,3	101,3	101,5
12	ostatní zboží a služby	68,3	102,2	102,4	102,1	101,2	100,8	101,1	100,5	100,8	100,8	101,7

Zpracovali: pracovníci Oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ

Kontaktní osoba:
 Ing. Jiří Trexler
 Oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ
 E-mail: jiri.trexler@czso.cz
 Tel.: 274 054 137

Oddělení informačních služeb – ústředí

Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další najdete na stránkách
 Českého statistického úřadu: www.czso.cz | tel.: 274 052 304, e-mail: infoservis@czso.cz